

علوم انسانی
از دیدگاه صاحب نظران
(مجموعه مصاحبه‌ها و گفت‌وگوها)

تدوین
فیروزه اصغری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

علوم انسانی از دیدگاه صاحب نظران (مجموعه مصاحبه‌ها و گفت‌وگوها)

تدوین: فیروزه اصغری

ناشر: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

مشتق‌ها: اسمیه شاه‌علیزاده

چاپ دیجیتال: نسیم

چاپ اول: زمستان ۱۳۹۲

تیراژ: ۲۰۰

قیمت: ۱۸۳۵۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۹۹۶-۳۴-۹

نشانی: تهران، خیابان پاسداران، خیابان شهید مومن نژاد (گلستان یکم)، شماره ۱۲۴، تلفن: ۲۲۵۷۰۷۷۷

سایت: www.iscs.ac.ir

پست الکترونیکی: info@iscs.ac.ir

کلیه آثار این پژوهشکده در جهت ایجاد فضای آزاد علمی و نظر شخصی نویسندگان محترم آن است و لزوماً مورد تایید پژوهشکده نیست.

سرشناسه: اصغری، فیروزه، ۱۳۴۳ - گردآورنده

عنوان و نام پدیدآور: علوم انسانی از دیدگاه صاحب نظران: (مجموعه مصاحبه‌ها و گفت‌وگوها) / تدوین

فیروزه اصغری

مشخصات نشر: تهران: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی، ۱۳۹۳

مشخصات ظاهری: ده، ۶۲۱ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: 978-600-6996-34-9

یادداشت: کتابنامه

موضوع: علوم انسانی

موضوع: مصاحبه‌ها

شناسه افزوده: پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی

رده‌بندی کنگره: ۸۱۳۹۳ع ۶الف/۱-۱۰ AZ

رده بندی دیویی: ۰۰۱/۳

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۲۶۸۶۶

فهرست

دیباجه پژوهشکده.....	نه
مقدمه / فیروزه اصغری.....	۱

بخش اول: ارتقای جایگاه علوم انسانی (موانع و راهکارها)

تولید ایده‌های نو در علوم انسانی / دکتر رضا داوری اردکانی.....	۹
لزوم تعالی جایگاه علوم انسانی / دکتر محمدباقر خرمشاد.....	۲۱
علوم انسانی معمار سازندگی جامعه / آیت‌الله دکتر سیدمصطفی محقق داماد.....	۳۱
سیطره کمیت در علوم انسانی / دکتر سیدعلیرضا حسینی بهشتی.....	۳۷
علوم انسانی در ایران، کارآمدی و ناکارآمدی / دکتر علی‌اکبر علیخانی.....	۴۳
علوم انسانی شالوده علوم / دکتر علی رضاییان.....	۴۹
علوم انسانی، لایه زیرین تفکر و اندیشه بشری / دکتر عباس حری.....	۵۷
استفاده از روش‌های علمی تنها راه ارتقای علوم انسانی / دکتر قاسم افتخاری.....	۶۷
علوم انسانی، شکل‌دهنده ساختار کلان جامعه / دکتر ابراهیم فیاض.....	۷۵
توسعه علوم انسانی بومی، مقدم بر سایر جوانب توسعه / دکتر سیدحسین صفایی.....	۸۳

- علوم انسانی جهت‌دهنده و راهنمای سایر علوم بشری / دکتر سیدجلال دهقانی فیروزآبادی ۹۱
- جایگاه رفیع علوم انسانی در تعالی حیات / دکتر محمد سعیدی مهر ۱۰۷
- علوم انسانی، معمار و راهنمای علوم دیگر / دکتر احمد تمیم‌داری ۱۱۵
- نقش و جایگاه علوم انسانی در توسعه ملی کشور / دکتر محمدرضا شمس ۱۲۵
- تغییر در نگرش نهادهای سیاست‌گذار، لازمه توسعه علوم انسانی / دکتر مرتضی کوکی ۱۳۱
- شکل‌گیری درخت علم جدید بی‌ارتباط با جامعه / دکتر حسین کچویان ۱۳۹
- برنامه قوی و منسجم، لازمه توسعه علوم انسانی / دکتر مهدی ماحوزی ۱۴۷
- عینی نبودن دستاوردها، علت اصلی عدم توجه کافی به علوم انسانی / دکتر خسرو ابراهیم ۱۵۷
- سعه صدر و بحث منطقی، نیاز ضروری علوم انسانی / دکتر حسین مهرپور ۱۶۵
- بایسته‌های ارتقاء جایگاه علوم انسانی در ایران / دکتر سیدجلال دهقانی فیروزآبادی ۱۷۱
- الگوهای غیر بومی مخرب، مانع اصلی توسعه علوم انسانی / دکتر محمدحسین حلیمی ۱۷۹
- توسعه علوم انسانی، نماد پویایی کشور / دکتر علی گنجیان ۱۸۹
- ضرورت تقویت علوم انسانی / آیت‌الله دکتر عمید زنجانی ۱۹۵
- ضرورت مطالعات سیاست‌گذاری در علوم انسانی / دکتر حسین ابراهیم‌آبادی ۲۰۳

بخش دوم: بومی‌سازی علوم انسانی در ایران

- به‌سوی علوم انسانی بومی / دکتر هادی ندیمی ۲۰۹
- تولید علوم اجتماعی بومی / دکتر محمدحسین پناهی ۲۱۷
- بومی‌سازی علوم انسانی، نیازمند تخصص و تجربه فراوان / حجت‌الاسلام دکتر احمد احمدی ۲۲۹
- تولید علوم انسانی بومی، نیازمند آشنایی کامل با دانش‌های بومی و علوم جدید / دکتر فرامرز رفیع‌پور ۲۳۷
- چستی علم انسانی بومی / دکتر ابراهیم برزگر ۲۴۵
- علوم انسانی ایران، ضعف‌ها و کاستی‌ها / دکتر مهدی محسنیان‌راد ۲۵۱
- علوم انسانی توحیدی، نیاز جامعه امروز بشری / دکتر منوچهر محمدی ۲۵۹
- بنیان اسلامی علوم انسانی بومی / حجت‌الاسلام والمسلمین دکتر سیدمحمدرضا امام ۲۶۷
- بومی‌سازی و توجه به علوم بومی، راه‌های توسعه علوم انسانی / دکتر خسرو باقری ۲۷۵
- موانع تولید علم بومی / دکتر اردشیر انتظاری ۲۸۱
- فلسفه و سرفصل‌های تازه در علوم انسانی / حجت‌الاسلام والمسلمین محسن غروی‌ان ۲۸۷

- علوم انسانی اسلامی / دکتر سیدصادق حقیقت ۲۹۳
- علوم انسانی و نیازهای جامعه / دکتر غلامرضا خواجهرسروی ۲۹۷
- ضرورت بومی سازی علوم انسانی با تکیه بر جامعه شناسی تاریخی / دکتر حمید احمدی ۳۰۳
- بومی سازی علوم انسانی / دکتر بهرام اخوان کاظمی ۳۰۹
- هویت ملی، وابسته به علوم انسانی / دکتر حسین کلانتری ۳۲۱
- هویت اسلامی و تمدن / دکتر حسین کجوییان ۳۳۱
- لزوم شناخت فرهنگ غنی گذشته، حرکت به سوی تمدن اسلامی / حجت الاسلام دکتر احمد رهدار ۳۴۵
- بررسی علوم انسانی در میراث سنت / حجت الاسلام والمسلمین علیرضا قائمی نیا ۳۵۷
- نظریه دولت و تمدن، نیاز کنونی جامعه علمی / دکتر غلامرضا جمشیدی ها ۳۶۳
- میزگرد بومی سازی علوم انسانی در ایران / با حضور جمعی از اندیشمندان ۳۶۹

بخش سوم: آموزش و پژوهش در علوم انسانی

- لزوم تحول در آموزش و پژوهش علوم انسانی / دکتر محمدباقر خرمشاد ۴۰۳
- تحقیقات در علوم انسانی / دکتر سعید زیباکلام ۴۱۱
- علوم انسانی در حوزه اقتصاد / دکتر فرشاد مومنی ۴۲۳
- ریشه مشکلات علوم انسانی در آموزش های قبل از دانشگاه / دکتر غلامعلی افروز ۴۲۹
- پژوهش کاربردی در علوم انسانی / دکتر حبیبعلی قبادی ۴۳۵
- مشکلات پژوهش در علوم انسانی / دکتر جمیله علم الهدی ۴۴۷
- کاربرد پژوهش های علوم انسانی در ایران / دکتر عباس کریمی ۴۵۵
- کیفیت در پژوهش های علوم انسانی / دکتر محمد فاضلی ۴۶۳
- عبور از تفکر رشته ای، لازمه رسیدن به علوم میان رشته ای / دکتر محمد یمینی دوزی سرخابی ۴۷۵
- شروعی خوب در حرکت به سمت مطالعات میان رشته ای در ایران / دکتر ابراهیم برزگر ۴۸۵
- علوم میان رشته ای؛ ضرورت فعلی علم کشور / دکتر محمود مهرمحمدی ۴۹۳

بخش چهارم: مالکیت فکری و اخلاق علمی در علوم انسانی

- علوم انسانی اسلامی متولی اصلی انسان سازی / دکتر سیدمحمدباقر حجتی ۵۰۷
- تخصص علمی، مولفه اصلی تعهد اخلاقی / دکتر غلامرضا اعوانی ۵۱۵
- اخلاق در علم، کاهش دهنده آثار سوء علم جدید / دکتر صادق آینه بند ۵۲۵

- ۵۳۱..... اخلاق در علم، اموی فراتر از اخلاق حرفه‌ای / دکتر سید سعیدرضا عاملی
- ۵۴۳..... توسعه علم و اخلاق در علوم انسانی / دکتر سیدعلی محمد سجادی
- ۵۵۳..... مالکیت فکری، وسیله‌ای برای ارتقاء سطح علمی کشور / دکتر علی شریعتمداری
- ۵۶۱..... مالکیت فکری، ضرورتی برای رسیدن به سند چشم‌انداز / دکتر محمود صادقی

بخش پنجم : علوم انسانی و ترجمه در ایران

- ۵۷۳..... ترجمه به مثابه ابزاری برای شناخت دیگری / استاد خشایار دیهیمی
- ۵۸۵..... دغدغه‌های ترجمه در علوم انسانی / دکتر متوچهر صانعی دره‌بیدی
- ۶۰۱..... چالش‌گیری‌های ترجمه در علوم انسانی / دکتر حامد صادقی
- ۶۰۹..... مترجم بسان میانجی نویسان / دکتر میرجلال‌الدین کزازی

دیباچه پژوهشکده

گذر جهان از جامعه صنعتی به جامعه دانش‌محور، منجر به بروز دگرگونی‌هایی در حوزه سیاست‌گذاری دانش به‌طور عام و علوم انسانی به‌طور خاص شده است. در ایران نیز تغییر جهت‌گیری از برنامه توسعه آموزش عالی به‌سوی برنامه‌ریزی توسعه علم و فناوری زمینه‌ساز دیدگاه‌ها و رویکردهای نوینی در مباحث مربوط به علوم انسانی بوده است. در این میان تحقیقات علوم انسانی مبتنی بر دورویکرد همراه و انتقادی، علاوه بر پاسخ‌گویی به نیازهای جاری آموزشی و پژوهشی تکانه‌های جدیدی را تجربه کرده است؛ در اثر تکانه‌های جدید دانشی و اجتماعی مطالعات سیاست‌گذاری علوم انسانی گسترش و عمق بیشتری یافت. گرایش به دانش میان‌رشته‌ای و به اشتراک گذاشتن تجارب با دیگر حوزه‌های علمی رونق بیشتری یافت و دانش آینده‌نگری با استقبال بهتری مواجه شده به‌طوری که پس از دو دهه رشد کمی، تعادل‌بخشی میان کمیت و کیفیت مورد توجه قرار گرفت؛ در این راستا فعالیت‌هایی نیز در پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم شکل گرفت. از جمله این فعالیت‌ها انتشار نشریه دوماهنامه فارابی به موازات برگزاری جشنواره بین‌المللی فارابی بوده است. از مهم‌ترین کارکردهای دوماهنامه فارابی تلاش برای

تدوین، بازآرایی و ترویج تجربه و آرای عالمان علوم انسانی و اجتماعی کشور در عرصه‌های مورد اشاره و همچنین ارزیابی علمی چالش‌ها و ترسیم چشم‌اندازهای توسعه علوم انسانی ایران از سال ۱۳۸۶ تاکنون بوده است. به دلیل اهمیت مباحث طرح شده در این نشریه و به منظور ارائه پیش‌درآمدی اجمالی از یافته‌هایی که از لابلای مجموعه گفت‌وگوهای انجام‌یافته با صاحب‌نظران دانشگاهی و کارشناسان دست‌اندرکار این عرصه با هدف شناخت و معرفی مهم‌ترین مسائل جاری و آینده علوم انسانی و اجتماعی و صورت‌بندی مهم‌ترین تحولات و افق‌های پیش‌رو در این حوزه، کتاب حاضر تهیه و در معرض نگاه و نقد و نظر مخاطبان علاقه‌مند به مباحث علوم اجتماعی و انسانی قرار گرفته است.